

Nummer 2 2025

Sveriges ekonomi

Statistiskt perspektiv

Uppgång i ekonomin
avslutade 2024

Nya möjligheter att
mäta BNP från
inkomstsidan

SCB

Innehåll

Månadsöversikt december 2024	3
Läget i ekonomin	4
Uppgång i ekonomin avslutade 2024	4
Fördjupning	8
Nya möjligheter att mäta BNP från inkomstsidan	8
Internationell utblick	14
Liten vändning i svenska byggandet	14
Indikatorer för Sverige, EU och USA	15

Om Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv

Det huvudsakliga målet med tidskriften är att ge en helhetsbild över ekonomin utifrån den ekonomiska statistiken. Detta kompletteras med fördjupningar inom olika områden samt en internationell utblick.

Publicering sker månadsvis, med ett uppehåll i juli.

Vi tar gärna emot synpunkter och kan hjälpa till med att ta fram data vid behov. Kontakta oss via e-post på ekstat@scb.se.

[SCB:s konjunkturklocka finns här](#). Den ger en interaktiv presentation av konjunkturläget och riktningen i den svenska ekonomin.

Fler diagram med [konjunkturindikatorer finns här](#).

Månadsöversikt december 2024

Indikatorer	Jämfört med föregående månad (procent) ¹⁾	Jämfört med motsvarande månad föreg år (procent) ²⁾	Jämfört med föregående månad	Jämfört med motsvarande månad föreg år
BNP-indikator månad	0,7	2,1	+	+
Näringsliv				
Näringslivets produktion	1,0	3,0	+	+
Industrins produktion	5,7	9,0	+	+
Industrins orderingång	2,0	5,8	+	+
Tjänsteproduktion	-0,2	1,6	●	+
Handel och konsumtion				
Hushållens konsumtion	-0,3	0,7	-	+
Detaljhandelns försäljning	2,9	5,6	+	+
Utrikeshandel				
Varuexport ³⁾	0,3	-0,7	+	-
Varuimport ³⁾	-0,6	-3,8	-	-
Priser				
Konsumentpriser (KPIF)	0,3	1,5	+	+
Producentpriser	0,1	2,0	●	+
Arbetsmarknad				
Sysselsättningsgrad ⁴⁾	0,0	-0,2	●	●
Arbetslöshetstalet ⁵⁾	0,0	0,3	●	-
Arbetade timmar ⁶⁾	0,2	0,0	●	●

1) Kalenderkorrigerat och säsongrensat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

2) Kalenderkorrigerat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

3) Löpande priser, okorrigerat. Månadsförändring avser trend.

4) Sysselsättning som andel av befolkningen 15–74 år. Förändring i procentenheter. Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på originalvärden.

5) Arbetslöshet som andel av arbetskraften 15–74 år. Förändring i procentenheter. Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på originalvärden. Symboler anges med omvänt tecken.

6) Arbetade timmar 15–74 år (inklusive sysselsatta utomlands). Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på kalenderkorrigerade data.

Symbolerna betyder:

⊕ Ökning (Förändringstal högre än 0,2 procent)

● Oförändrat (Förändringstal -0,2–0,2 procent)

⊖ Minskning (Förändringstal lägre än -0,2 procent)

Läget i ekonomin

Uppgång i ekonomin avslutade 2024

Aktiviteten i den svenska ekonomin ökade något under de avslutande månaderna av 2024. Flera av de ekonomiska indikatorerna steg både på månads- och årsbasis. Detaljhandeln gick starkt i december samtidigt som industriproduktionen gick på högvarv.

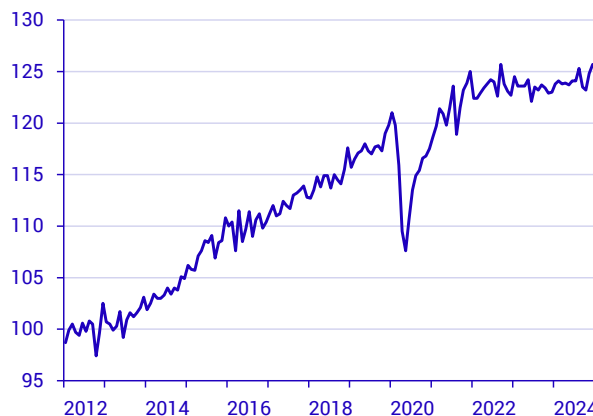
I både november och december steg den månadsvisa BNP-indikatorn. Statistiken visade samtidigt att BNP under fjärde kvartalet 2024 växte både jämfört med föregående kvartal samt jämfört med motsvarande kvartal året innan. Trots det är trenden fortsatt i stort sett sidledes.

0,7 %

BNP-indikatorn steg i december jämfört med föregående månad

BNP steg i november och december efter nedgång i september och oktober

BNP-indikatorn. Index 2011=100, säsongrensade månadsvärden

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

BNP-indikatorn ger en tidig bild av utvecklingen för den svenska ekonomin. Det är värt att poängtera att det är preliminär statistik som baseras på ett begränsat dataunderlag där detaljer om utvecklingen för olika delar i ekonomin saknas. Ordinarie kvartalsberäkning av Sveriges BNP publiceras den 28 februari.

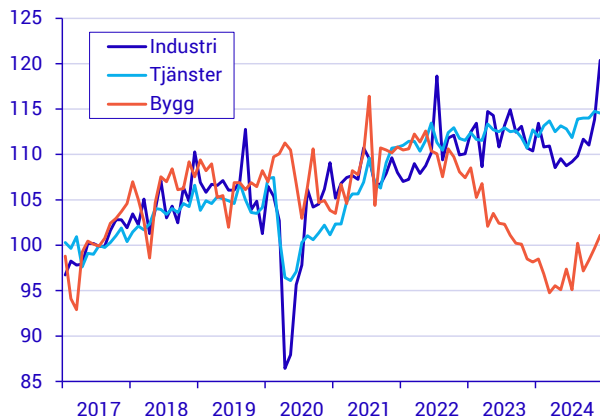
"I december stack kemi- och läkemedelsindustrin ut med en väldigt stor produktionsökning"

Industriproduktionen steg rejält

Även produktionen i näringslivet ökade i både november och december. Det var framförallt ett uppsving inom industrin som låg bakom detta. I december stack kemi- och läkemedelsindustrin ut med en väldigt stor produktionsökning. Bland industrins övriga delbranscher var det relativt små förändringar. Även produktionen inom byggbranschen har vänt uppåt medan tjänsteproduktionen fortsätter att gå i sidled.

Industrin växlande upp i december

Produktionsvärdeindex 2017=100, säsongrensade månadsvärden

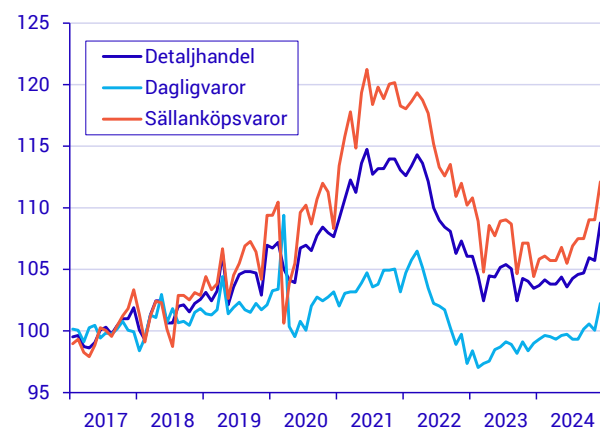
Källa: Produktionsvärdeindex (SCB)

Stort lyft för detaljhandeln

Efter en lång period med svag utveckling för detaljhandeln så förbättrades försäljningsvolymerna i slutet av 2024. I december kom ett rejält lyft med en uppgång på knappt 3 procent jämfört med november. Såväl dagligvaruhandeln som sällanköpsvaruhandeln gick starkt.

Både dagligvaror och sällanköpsvaror ökade

Detaljhandelns försäljningsvolym. Index 2017=100, säsongrensade månadsvärden

Källa: Omsättning inom tjänstesektorn (SCB)

Efter två år, 2022 och 2023, med väldigt tyngda hushåll på grund av hög inflation och höga räntor så indikerar den preliminära statistiken att hushållen 2024 konsumerade mer i julhandeln.

De flesta handelsbranscher ökade försäljningen jämfört med december 2023. Inom sällanköpsvaruhandeln var försäljningsvolymen 8

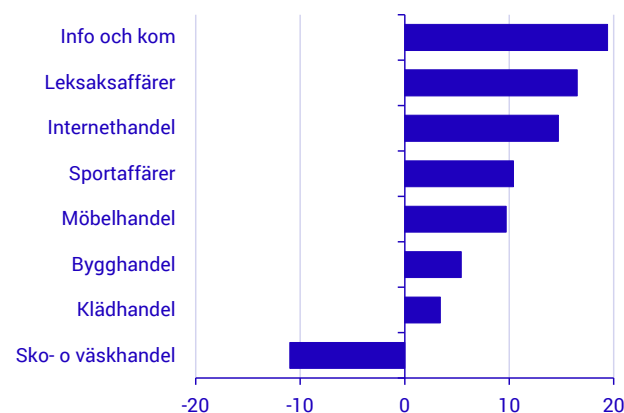
procent högre än motsvarande månad året innan. Allra högst var ökningen inom butiker för informations- och kommunikationsutrustning med en uppgång på drygt 19 procent. Leksaksaffärerna, där julhandeln är särskilt betydande, gick också mycket starkt.

"Allra högst var ökningen inom butiker för informations- och kommunikationsutrustning"

Även bygg- respektive möbelhandeln, som haft det riktigt tufft sedan början av 2022, har börjat vända uppåt. Sedan ett par månader tillbaka visar branscherna positiv utveckling i årstakt och gjorde det även i december 2024. En av få branscher med minskad försäljning jämfört med december 2023 var sko- och väskhandeln som backade 11 procent.

Information och kommunikation gick starkt

Försäljningsvolym i ett urval av detaljhandelsbranscherna. December 2024 jämfört med december 2023. Procent

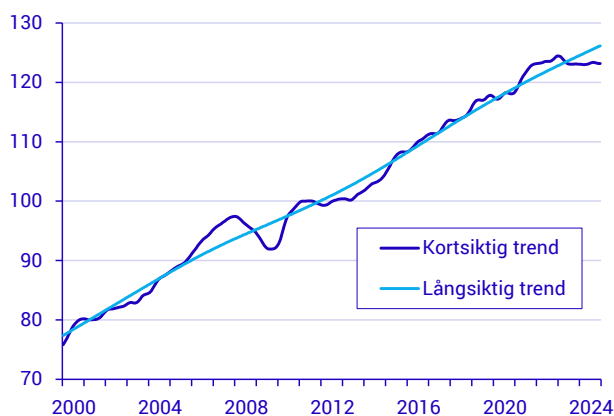
Källa: Omsättning inom tjänstesektorn (SCB)

Konjunkturläget fortsatt svagare än normalt

Att BNP-tillväxten vänt upp de senaste månaderna betyder däremot inte att det ser bättre ut ur ett konjunkturperspektiv. Skattningen i SCB:s konjunkturklocka visar att den kortsiktiga trenden för BNP-indikatorn fortfarande ligger under den långsiktiga.

"Hushållens konsumtionsindikator befinner sig i återhämtningsfasen"

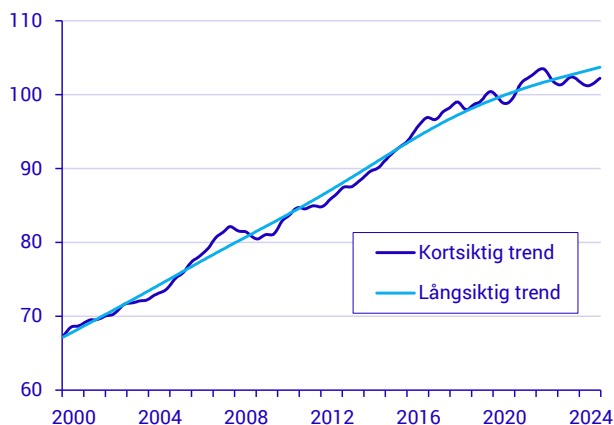
Den kortsiktiga trenden längre ifrån den långsiktiga BNP-indikatorn. Index 2011=100

Källa: Konjunkturklockan (SCB)

Avståndet mellan trendkurvorna har dessutom ökat, den kortsiktiga trenden går sidledes medan den långsiktiga alltjämt pekar uppåt, och det ger en konjunkturkurva som pekar ganska brant nedåt. Att värdet är negativt betyder lågkonjunktur och att kurvan är på nedgång indikerar att BNP-indikatorn befinner sig i recessionsfasen.

Den kortsiktiga trenden närmar sig den långsiktiga Hushållens konsumtionsindikator. Index 2021=100

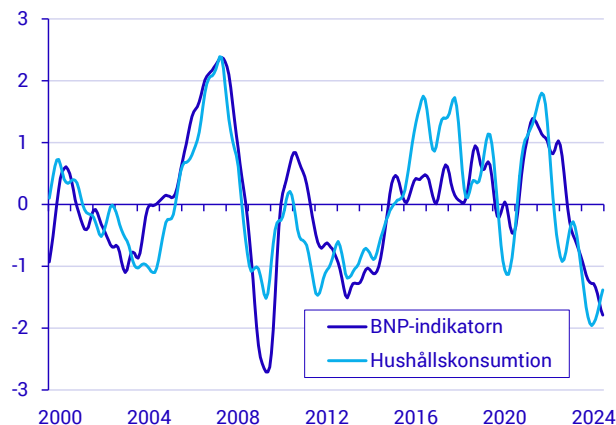

Källa: Konjunkturklockan (SCB)

Till skillnad från BNP-indikatorn så visar flera andra indikatorer i konjunkturklockan en positiv kortsiktig trend. Det gäller exempelvis hushållens konsumtion. Att den kortsiktiga trenden närmar sig den långsiktiga innebär att konjunkturkurvan har vänt uppåt och att hushållens konsumtionsindikator befinner sig i återhämtningsfasen.

BNP-indikatorn i recession men hushållskonsumtionen i återhämtning

Konjunkturläge för BNP-indikatorn respektive hushållens konsumtionsindikator. Den kortsiktiga trendens avvikelse från den långsiktiga trenden, standardiserat med medelvärde=0 från januari 2000

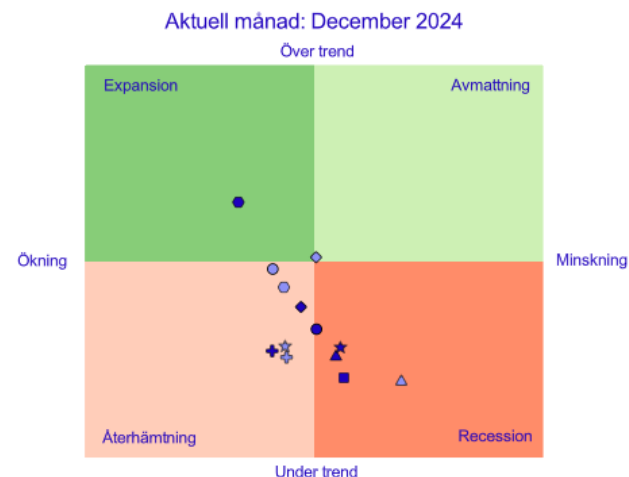

Källa: Konjunkturklockan (SCB)

Tyngdpunkten i återhämtningsfasen

Att den samlade konjunkturbilden fortsatt är svagare än normalt illustreras i SCB:s konjunkturklocka. Där låg elva av tretton indikatorer under sin långsiktiga trend i december 2024.

Sex av tretton indikatorer i återhämtningsfasen

- A1 – BNP-indikator månad
- B1 – Näringslivets produktion
- ✚ C1 – Hushållens konsumtion
- D1 – Nyregistrerade personbilar
- ▲ E1 – Varuexport
- ★ F1 – Sysselsättning
- ◆ G1 – Näringslivets efterfrågan
- A2 – BNP kvartal
- B2 – Industrins ordergång
- ✚ C2 – Detaljhandel sällanköpsvaror
- D2 – Nyregistrerade lastbilar
- ▲ E2 – Varuimport
- ★ F2 – Arbetade timmar
- ◆ G2 – Hushållens konfidensindikator

Tyngdpunkten låg fortfarande i återhämtningsfasen, där sex indikatorer befann sig i december. Förutom BNP-indikatorn låg även sysselsättning samt varuexport respektive varuimport i recessionsfasen. Endast nyregistrering av personbilar befann sig i expansionsfasen.

Konjunkturklockan

SCB:s konjunkturklocka består av 14 ekonomiska indikatorer, varav 13 uppdateras månadsvis och en uppdateras kvartalsvis.

Konjunkturläget beräknas genom att skatta den kortsiktiga trendens avvikelse från den långsiktiga trenden.

Här kan du läsa mer om [SCB:s konjunkturklocka](#)

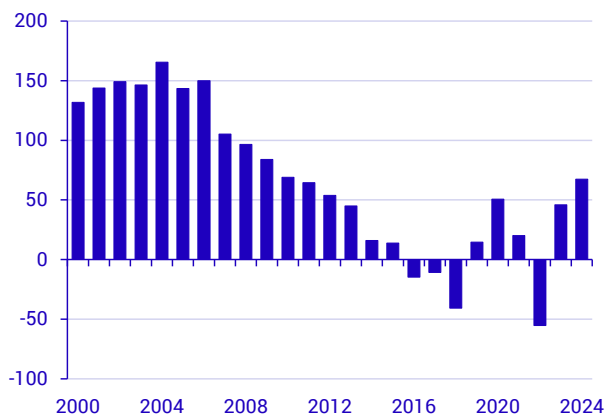
I [visualiseringsverktyget](#) kan man följa hur de olika indikatorerna rör sig över tid. Under en konjunkturcykel rör de sig ett varv i konjunkturklockan och passerar då fyra konjunkturfaser.

Importen har minskat mer än exporten

Utrikeshandeln med varor har gett rejäla överskott till den svenska ekonomin under 2023 och 2024. Under fjolåret minskade värdet av varuexporten med 2 procent men då varuimporten minskade med 3 procent så steg ändå handelsnettot. Handelsnettot, som är skillnaden mellan varuexport och varuimport, uppgick till knappt 68 miljarder 2024 enligt de preliminära siffrorna. Så högt har det inte varit sedan 2010.

Högsta handelsnettot på fjorton år

Varuexport minus varuimport. Miljarder kronor, löpande priser

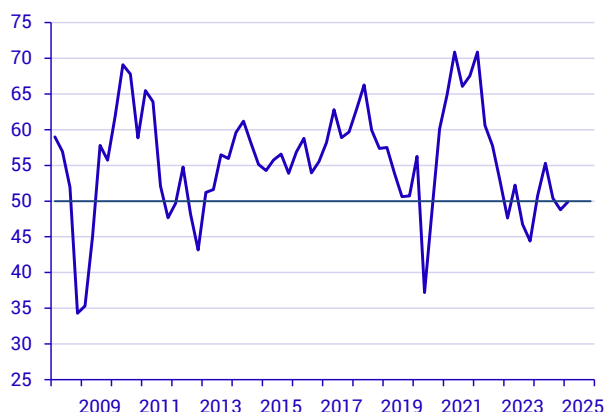
Källa: Utrikeshandel med varor (SCB)

Dämpade prognoser från exportcheferna

Exportchefsindex, som SCB tar fram på uppdrag av Business Sweden, steg marginellt första kvartalet 2025. Att indexet ligger i stort sett på 50-strecket innebär att stämningläget bland exportföretagen är neutralt, alltså varken positivt eller negativt.

Normalläge på exportmarknaden

Exportchefsindex. Diffusionsindex där 50 är neutralt

Källa: Exportchefsindex (SCB och Business Sweden)

Jämfört med föregående mätning steg nulägesbedömningen medan prognoserna försvagades något. Framförallt var det prognosen över exportförsäljningen tre månader framåt som sjönk. Detta delindex låg stabilt över 60 de tre föregående kvartalen men sjönk med 12 enheter första kvartalet 2025. Resultatet kan ses som en effekt av den ökade osäkerheten kring den globala exportmarknaden.

Kontaktperson: Johannes Holmberg 010-479 45 11

Fördjupning

Nya möjligheter att mäta BNP från inkomstsidan

Sveriges BNP mäts idag från två håll, vad som produceras och vad som används. Resultaten vägs samman till en samlad BNP-nivå. Ny kvartalsstatistik gör det möjligt att även beräkna BNP baserat på inkomster.

Ekonomisk tillväxt definieras vanligtvis som förändringen av ett lands bruttonationalprodukt (BNP). Antingen som en förändring i värdet av de varor och tjänster som produceras eller som en förändring i värdet av de varor och tjänster som konsumeras eller på andra sätt används. Dessutom finns det ett tredje sätt, vilket är att mäta förändring i värdet av de inkomster som produktionsprocessen genererar. I teorin ska de olika beräkningarna summera till samma BNP. SCB beräknar i dagsläget

BNP baserat på de två förstnämnda metoderna som i sin tur stäms av mot varandra för att landa i en officiell BNP-nivå.

I denna artikel kommer alla tre måtten att beskrivas. Bakgrunden är att det tredje måttet, BNP från inkomstsidan, nu har fått nya förutsättningar för att beräknas. Det grundar sig i att SCB under de senaste åren har arbetat intensivt med att förbättra kvaliteten i den kortperiodiska statistiken över ekonomisk tillväxt. Den nya statistikprodukten ekonomisk statistik på kvartal (ESK) gör det möjligt att beräkna inkomsterna som bruttoproduktionen i icke-finansiella bolag genererar.

Nytt statistikunderlag för att beräkna BNP

I dagsläget beräknas inkomstbildningen residualt. Den antas vara identisk med det redan avstämda förädlingsvärdet som utgör utgångspunkten för beräkningen. Inkomstbildningen tillför idag ingen information om den ekonomiska tillväxten, utan ger snarare en kompletterande bild av hur den fastställda tillväxten fördelas mellan inkomsttagarna. Med hjälp av den nya statistiken från ESK kan inkomstbildningen bidra med ytterligare information till skattningen av den ekonomiska tillväxten.

I denna artikel kommer vi att på ett utforskande plan beräkna BNP från inkomstsidan. Beräkningarna är experimentella och avser att illustrera effekterna de kan få på avstämningsarbetet och den slutliga skattningen av den ekonomiska tillväxten.

Värt att nämna är att det i dagsläget ännu inte är bestämt att dessa uppgifter ska användas i avstämningsarbetet eller ingå i den officiella statistiken. Eventuella tankar och synpunkter angående resultatet tas däremot tacksamt emot av skribenterna.

Nettoproduktionen summerar till BNP från produktionssidan

Ett av de tre sätten att mäta BNP på är genom att summera värdet av alla producerade varor och tjänster som går till slutlig användning inom en ekonomi. Då varor eller tjänster som producerats i en verksamhet används som insatsvaror i en annan verksamhet kan dubbelräkning av produktionsvärdet

uppstå. Detta undviks genom att mäta både värdet av de producerade varorna och tjänsterna samt värdet av de varor och tjänster som använts som insats i produktionsprocessen. Differensen mellan produktionsvärdet och insatsförbrukningen kallas förädlingsvärdet och är det överskott som skapats i respektive produktionsprocess. Det totala förädlingsvärdet är detsamma som den totala nettoproduktionen, och är det värde som utgör BNP från produktionssidan.

Avstämd BNP från produktionssidan

Miljarder kronor och procentuell utveckling i årstakt, löpande priser

	2023 kv3	2024 kv3	Utv. procent
+ Förädlingsvärde	1 342	1 382	3,0
+ Produktskatter	161	167	3,6
- Produktsubventioner	6	7	5,4
= BNP till marknadspris	1 497	1 542	3,0

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Hushållskonsumtionen står för knappt hälften av BNP från användningssidan

Det andra beräkningssättet som idag används för att ta fram BNP är att beräkna den ekonomiska aktiviteten från användningssidan. Då summeras värdet av alla varor och tjänster som konsumeras eller på andra sätt används i ekonomin. Värdet av alla utgifter ska motsvara BNP till marknadspris från produktionssidan. BNP till marknadspris utgörs av inhemsk slutlig användning, det vill säga inhemska institutionella enheters konsumtion och bruttoinvesteringar, samt nettot av de varor och tjänster som exporterats respektive importerats.

Den inhemska konsumtionen består dels av hushållens konsumtion, vilken står för knappt hälften av den totala användningen i ekonomin. Därtill ingår den offentliga sektorns konsumtion, vilket kan delas upp i statliga myndigheters och kommunala myndigheters konsumtion.

Det finns olika typer av investeringar

Bruttoinvesteringar delas in i investeringar i fast realkapital, vilket avser investeringar i exempelvis byggnader och maskiner, samt lagerinvesteringar.

Lagerinvesteringar kan vara både positiva och negativa och syftar till hur lagervolymen utvecklats under den givna perioden. Att posten benämns brutto innebär att inga avdrag har gjorts för förslitning av befintligt kapital.

Bruttoinvesteringarna utgörs med andra ord av både nyinvesteringar och ersättningsinvesteringar.

Nettoexporten visar förhållandet mellan exporten och importen av varor och tjänster. Sverige har historiskt sett varit ett nettoexporterande land, vilket innebär att landet oftast har exporterat varor och tjänster till ett högre värde än vad som har importerats.

Avstämd BNP från användningssidan

Miljarder kronor och procentuell utveckling i årstakt, löpande priser

	2023 kv3	2024 kv3	Utv. procent
+ Hushållens konsumtionsutgifter	697	717	2,8
+ Offentliga konsumtionsutgifter	398	415	4,2
+ Bruttoinvesteringar	345	371	7,5
<i>varav fasta bruttoinvesteringar</i>	355	359	1,2
<i>varav lagerinvesteringar</i>	-11	11	
= Inhemsk slutlig användning	1 440	1 502	4,3
+ Nettoexport	57	40	-30,1
<i>+ Exportinkomster</i>	821	829	1,0
<i>- Importutgifter</i>	764	789	3,3
= BNP till marknadspris	1 497	1 542	3,0

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

BNP är även summan av alla inkomster

Det tredje sättet att beräkna BNP på är från inkomstsidan. Då summeras alla inkomster som bruttoproduktionen har genererat. Det vill säga vad som har blivit över till de som arbetat eller investerat kapital i den producerande verksamheten. Summan av alla inkomster ska i teorin motsvara värdet av all bruttoproduktion samt värdet av all användning.

De genererade inkomsterna kan delas upp efter vilken produktionsfaktor – *arbete eller kapital* – som de kan tillskrivas. Inkomsterna som tillskrivs

kapitalägare benämns i nationalräkenskaperna som driftsöverskott och mäts brutto, det vill säga exklusive kapitalförslitningskostnader.

Driftsöverskottet är det överskott (eller underskott) som produktionsaktiviteterna genererar innan man beaktat räntor, arrenden eller avgifter som produktionsenheten betalar alternativt erhåller på finansiella och/eller materiella icke-producerande tillgångar. Inkomsterna som tillskrivs arbete benämns arbetskraftskostnader och avser kompensation till anställda i form av löner och sociala avgifter.

Utöver posterna driftsöverskott och arbetskraftskostnader finns en post som benämns sammansatt förvärvsinkomst. Denna post utgörs av personliga företag i hushållssektorn (enskilda näringsidkare) där arbetet som utförs inte nödvändigtvis kompenseras med lön, utan kan även vara utdelning till ägare. Överskottet är i många fall därför en blandning av ersättning för arbete och avkastning till ägaren. Exempel på sådan typ av inkomst kan vara till egenföretagare inom jordbruk, taxi, frisör, hantverk och konsulter.

Avstämd BNP från inkomstsidan

Avstämd BNP fördelad efter inkomsttagare, mdkr samt årlig utveckling, löpande priser

	2023 kv3	2024 kv3	Utv. procent
+ Driftsöverskott och sammansatt förvärvsinkomst, brutto	450	456	1,4
+ Arbetskraftskostnad	747	775	3,8
varav löner	617	637	3,2
varav sociala avgifter	129	138	6,7
+ Skatter på produktion	330	330	0,0
– Subventioner på produktion	30	19	-35,3
= BNP till marknadspris	1 497	1 542	3,0

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

BNP från inkomstsidan är inte BNI

BNP från inkomstsidan är inte att förväxla med bruttonationalinkomsten (BNI). BNP från inkomstsidan mäter som sagt inkomsterna som genererats av de produktionsprocesser som ägt rum inom landet, och ska motsvara värdet av vad som

producerats respektive vad som använts. BNI är ett vidare mått som utöver BNP också inkluderar nettot av primära arbets- och kapitalinkomster mot utlandet samt skatter och subventioner till och från EU. Det vill säga BNI inkluderar också svenskarnas inkomster från utlandet och exkluderar utländska medborgares inkomster från Sverige.

Ny datakälla till BNP från inkomstsidan

Driftsöverskottet och den sammansatta förvärvsinkomsten beräknas i dagsläget residualt. Det görs genom att subtrahera löner och sociala avgifter, som till stor del bygger på administrativ information, från den redan avstämda BNP-nivån. Med hjälp av den nya datakällan Ekonomisk statistik på kvartal (ESK) kan BNP från inkomstsidan näst intill fullt ut beräknas oberoende av produktions- eller användningssidan av BNP.

Lönsamhetsstatistiken inom ESK beskriver näringslivets rörelseresultat innan av- och nedskrivningar, vilket kan användas som källa till driftsöverskottet och den sammansatta förvärvsinkomsten. Med tanke på att lönsamhetsstatistiken exkluderar av- och nedskrivningskostnader behöver ingen beräkning av kapitalförslitningen göras.

Även kompensationen till anställda i form av löner och sociala avgifter ingår i ESK och kan användas som källa till arbetskraftskostnaden. Fördelen med att använda ESK som källa är att de största bolagen inom näringslivet kvartalsvis lämnar uppgifter om löner och sociala avgifter via (elektronisk) blankett. I dagens beräkning av arbetskraftskostnaden används uteslutande administrativt material.

Som tabellen visar kan ESK användas som källa för att beräkna såväl driftsöverskottet som arbetskraftskostnaden för bolag inom den icke-finansiella sektorn.

För bolag inom den finansiella sektorn, den offentliga förvaltningen och de icke vinstdrivande organisationerna beräknas driftsöverskottet residualt genom att subtrahera administrativa uppgifter om löner och sociala avgifter från förädlingsvärdet beräknat från produktionssidan av BNP.

Ny datakälla för icke-finansiella bolag kan ersätta residuala beräkningar

Källor till beräkning av BNP utifrån inkomstbildningen efter institutionell sektor

	Driftsöverskott och sammansatt förvärvsinkomst	Arbetskraftskostnad
Icke-finansiella bolag**	ESK / residualt	ESK / residualt
Finansiella bolag	Residualt	LAPS
Offentlig förvaltning	Residualt	ESV och LAPS
HIO*	Residualt	LAPS

Anm. LAPS avser statistikprodukten Lönesummor, arbetsgivaravgifter och preliminär A-skatt. Att driftsöverskottet och den sammansatta förvärvsinkomsten är beräknade residualt innebär att kompensationen till anställda är subtraherad från det beräknade förädlingsvärdet enligt BNP från produktionssidan. HIO avser hushållens icke-vinstdrivande organisationer. ESK täcker sektor 11 och 14 exklusive SNI 35, 68 och 85–88. ESV är förkortning för Ekonomistyrningsverket som samlar in redovisningen från våra myndigheter.

Vissa justeringar behöver göras av primärstatistiken

Statistikprodukten ESK är en totalundersökning som kombinerar blankettdata från de största bolagen med administrativt material från bland annat Skatteverket för de mindre bolagen. I det administrativa materialet ingår bolagens utgifter för investeringar i fast realkapital så som byggnader och maskiner. Denna typ av utgift ingår i de fasta bruttoinvesteringarna när BNP beräknas från användningssidan och behöver därför justeras bort när BNP ska beräknas från inkomstsidan.

Därtill ingår det i ESK intäkter och utgifter som härrör från valutakursdifferenser på fordringar och skulder, realisationsresultat av materiella och immateriella anläggningstillgångar samt offentliga bidrag. Dessa intäkter och utgifter klassas i nationalräkenskaperna som andra löpande transfereringar och behöver således också justeras bort från rörelseresultatet. Därtill ingår personalkostnader så som sjuk- och hälsovård, utbildning och personalrepresentation vilket rent definitionsmässigt inte ingår i begreppet arbetskraftskostnad då de inte är en direkt ersättning för utfört arbete. Dessa utgifter ska i stället ingå i insatsförbrukningen när BNP beräknas från produktionssidan.

Ännu en differens mellan primärstatistiken och BNP som behöver justeras är hur bolagens utgifter för forskning och utveckling samt utveckling av egna programvaror ska klassas. I ESK ingår dessa poster som utgifter medan de i BNP ses som investeringar och ska således ingå i de fasta bruttoinvesteringarna när BNP beräknas från användningssidan. Därtill behöver en skattning av den svarta ekonomin läggas till utöver statistiken från ESK.

En tredje metod möjlig för att beräkna BNP

Tabellen nedan visar en schematisk bild av hur BNP kan beräknas från inkomstsidan om ESK används maximalt, det vill säga såväl i skattningen av näringslivets driftsöverskott som i näringslivets arbetskraftskostnad.

Schematisk beskrivning av BNP från inkomstsidan

Miljarder kronor och årlig procentuell utveckling, löpande priser

	2023 kv3	2024 kv3	Utv. procent
+ Arbetskraftskostnad ESK*	502	510	1,6
+ Arbetskraftskostnad ej täckta branscher ESK**	94	98	4,3
+ Arbetskraftskostnad HIO	15	16	6,7
+ Arbetskraftskostnad offentliga myndigheter	231	244	5,6
+ Rörelseresultat ESK*	201	192	-4,5
+ Rörelseresultat ej täckta branscher ESK**	147	157	6,8
+ Rörelseresultat (kapitalförslitning) HIO	1	1	0,0
+ Rörelseresultat (kapitalförslitning) offentliga myndigheter	53	56	5,7
+ Estimater för svart förbrukning och produktion	35	36	2,9
+ Justering av näringslivets rörelseresultat (investering i programvaror och FoU)	75	76	1,3
+ Produktskatter minus produktsubventioner	155	160	3,2
= BNP till marknadspris	1 509	1 546	2,5

Anm. * avser SNI A01–S96 exkl. D35, K64–66, L68 och P85–Q88 och ** avser SNI D35, K64–66, L68 och P85–Q88.

Källa: Nationalräkenskaperna, Ekonomisk statistik på kvartal (SCB) och egna beräkningar

Viss kompletterande information har dock använts för att nå fram till BNP till marknadspris.

Hur avstämningarna görs idag

Som beskrivits ovan ska de tre beräkningsmetoderna av BNP, i teorin, resultera i samma värde. I praktiken är detta däremot sällan fallet. Respektive beräkningsmetod använder sig av ett antal olika statistikällor vilka i sin tur är behäftade med osäkerhet. Det resulterar oftast i olika värden på den ekonomiska tillväxten. Under vissa perioder är diskrepansen dem emellan mindre, medan den under andra perioder är större.

SCB tar i dagsläget, som tidigare nämnts, enbart hänsyn till produktionssidan och användningssidan när BNP stäms av. För att redovisa en entydig BNP-nivå görs en avstämning av beräkningarna från produktions- och användningssidan. Det innebär att den ena sidan justeras nedåt och den andra sidan uppåt om de visar olika resultat.

Avstämningen av BNP sker utifrån två håll i dagsläget
BNP, löpande priser, miljarder kronor, procentuell utveckling i årstakt, där 2023 är avstämd och 2024 ej avstämd

	2023 kv3	2024 kv3	Utv. procent
BNP från användningssidan	1 497	1 557	4,0
BNP från produktionssidan	1 497	1 534	2,5
BNP avstämd	1 497	1 542	3,0

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Först stäms produktions- och användningssidan av i fasta priser med samma belopp i absoluta tal, det vill säga med 50 procent på produktionssidan och 50 procent på användningssidan. En riktlinje vid avstämningen i löpande priser är att restposten som kvarstår efter reflatering av fastprisavstämningen helt ska stämmas av genom justering av produktionssidan av BNP. I praktiken innebär detta att avstämningarna beslutas i flera steg.

Först bestäms korrigeringarnas storlek och allokering i föregående års prinsnivå. Fastpriskorrigeringen reflateras och läggs till på motsvarande sätt även i löpande priser. Denna avstämningsprincip, benämnd BNP enligt dagens

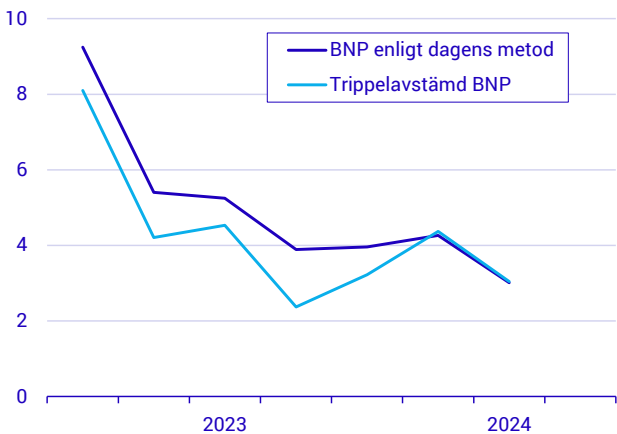
metod, representeras av den mörkblå linjen i diagrammet.

Alternativa avstämningsmetoder

Hur skulle man göra avstämningen om man även tog hänsyn till inkomstsidan? I våra exempel har vi gått över till att samtliga beräkningsunderlag justeras i löpande priser. Om inkomstsidan skulle tas med och få lika stor vikt som de andra beräkningarna målas en något annorlunda bild av den ekonomiska tillväxten upp. Denna avstämningsprincip, som här benämnd som *trippelavstämd BNP*, representeras av den turkosa linjen i diagrammet.

Som diagrammet visar hade BNP från inkomstsidan en något svagare utveckling än de andra metoderna under 2023. Hade inkomstmetoden tagits med, så som den är beräknad i detta exempel, hade den publicerade tillväxten för Sverige under 2023 varit lägre medan den under andra och tredje kvartalet 2024 varit oförändrad.

Att ta med BNP från inkomstsidan skulle sänka den ekonomiska utvecklingen under 2023
BNP, löpande priser årlig utveckling, procent

Anm. I beräkningsexemplet har respektive beräkningsmetod givits lika stor vikt vid avstämningen.

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB) och egna beräkningar

En sammanfattning av de tre beräkningsmetoderna samt möjliga avstämningsresultat presenteras i tabellen för de tre första kvartalen 2024. Skillnaden mellan dagens avstämningsprincip och utvecklingen med 50/50 mellan produktions- och användningssidan är att den förstnämnda är avstämd i fasta priser medan den sistnämnda är avstämd i löpande priser.

Schematisk beskrivning av avstämningen av BNP

BNP utifrån olika beräknings- och avstämningsmetoder, löpande priser, årlig procentuell utveckling

Beräkningsmetoder	2024 kv1	2024 kv2	2024 kv3
BNP från inkomstsidan	3,1	4,9	2,5
BNP från användningssidan	4,3	3,6	4,0
BNP från produktionssidan	2,3	4,6	2,5
Avstämningsprinciper			
BNP – Dagens avstämningsprincip	4,0	4,3	3,0
BNP avstämd – Produktion + Användning (50/50)	3,3	4,1	3,3
BNP avstämd – Produktion + Användning + Inkomst (33/33/33)	3,2	4,4	3,0
BNP avstämd – Inkomst + Användning (50/50)	3,7	4,3	3,3
BNP avstämd – Inkomst + Produktion (50/50)	2,7	4,7	2,5

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB) samt egna beräkningar

Nationalräkenskaperna (NR)

NR är ett kontosystem som sammanfattar och beskriver vårt lands ekonomiska aktiviteter och utveckling. I nationalräkenskaperna beräknas bland annat bruttonationalprodukten (BNP), reala sektorräkenskaper och finansräkenskaper. Nationalräkenskaperna följer EU:s regelverk European System of National Accounts 2010 (ESA 2010).

Nationalräkenskaperna

Ekonomisk statistik på kvartal (ESK)

ESK är en undersökning som kvartalsvis belyser näringslivets ekonomiska aktiviteter och utveckling. I ESK beräknas statistik om näringslivets lönsamhet och förädlingsvärde samt fasta bruttoinvesteringar och lagerinvesteringar. ESK bygger på en blandning av administrativa uppgifter från Skatteverkets momsregister och arbetsgivardeklarationer, samt blankettuppgifter från undersökta verksamheter.

ESK används från och med det första kvartalet 2022 som huvudkälla för utvecklingen i näringslivets förädlingsvärden i de kvartalsvisa BNP-beräkningarna. ESK publiceras på nedan produktsida cirka en vecka innan BNP publiceras.

Ekonomisk statistik på kvartal

Kontaktpersoner: Sebastian Rask 010-479 40 29 och

Daniel Lennartsson 010-479 64 29

Internationell utblick

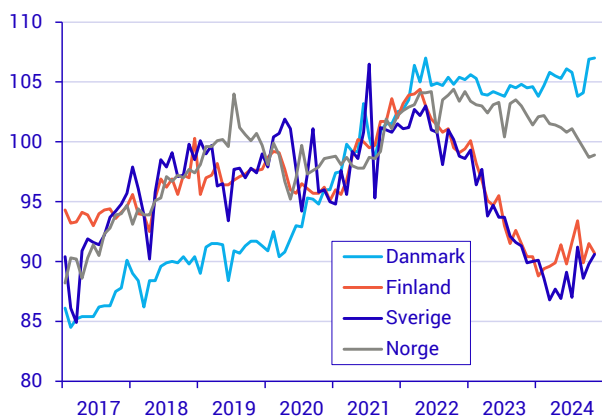
Liten vändning i svenska byggandet

Byggproduktionen i EU har legat på en stabil nivå sedan återhämtningen efter pandemin. Svenska byggandet har dock sjunkit under två års tid med en liten ljusning de senaste månaderna.

Hög inflation och höga byggkostnader bromsade in byggproduktionen i Sverige från mitten av 2022. Våren 2024 slutade dock byggandet att falla. Det svenska byggandet har därefter rört sig något uppåt, dock fortsatt på låga nivåer. Finland har haft en liknande utveckling som Sverige och de började också se en återhämtning av byggproduktionen under första halvan av 2024.

Finland har haft liknande utveckling som Sverige

Byggproduktion. Volymindex 2021=100, säsongrensade värden. Observera att skalorna skiljer sig åt mellan diagrammen

Källa: Eurostat

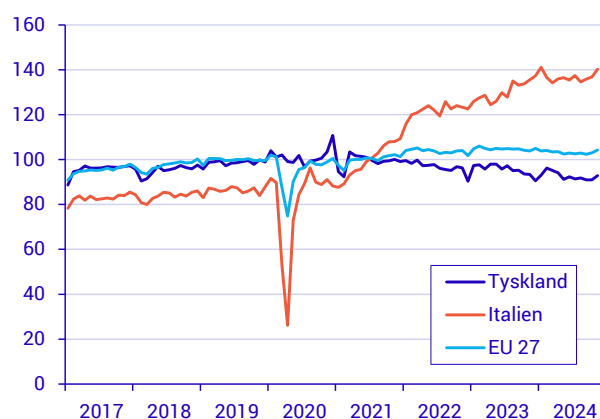
I Norge och Danmark syns inte samma hårda inbromsning. Särskilt i Danmark har byggproduktionen gått starkt. Det danska byggandet stannade av på höga nivåer 2022, i samma veva som den finska och svenska byggproduktionen började minska. I Norge har byggandet minskat sedan 2022, men inte alls fallit som i Sverige och Finland.

Italienska byggproduktionen blomstrar

För EU som helhet har byggproduktionen rört sig i sidled. Produktionen har legat stabilt sedan den återhämtade sig efter pandemin när byggandet minskade till följd av restriktionerna. Inom EU ligger byggandet marginellt högre än före pandemin.

Tysklands byggproduktion går svagare än EU som helhet

Byggproduktion. Volymindex 2021=100, säsongrensade värden. Observera att skalorna skiljer sig åt mellan diagrammen

Källa: Eurostat

Bland de största länderna i EU var Italien det land där byggproduktion föll mest under pandemin. Trots nedgången har landets byggande sedan dess blomstrat och ligger högt över nivån före pandemin.

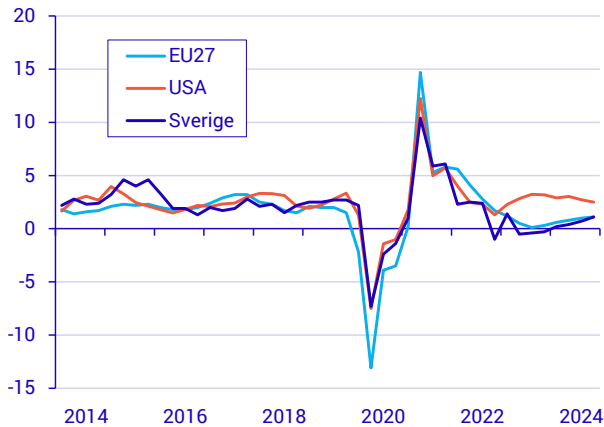
Till skillnad emot många andra länder inom EU föll byggandet inte i Tyskland under pandemin. Produktionen låg på samma nivå som innan coronavirusets spridning tog fart. Byggandet i Tyskland har däremot sjunkit något de senaste två åren.

Kontaktperson: Frida Olsson 010-479 42 14

Indikatorer för Sverige, EU och USA

USA har fortsatt högre BNP-tillväxt än Sverige och EU

BNP-tillväxt i procent jämfört med motsv. kvartal föregående år.
För Sverige avser fjärde kvartalet 2024 BNP-indikatorn

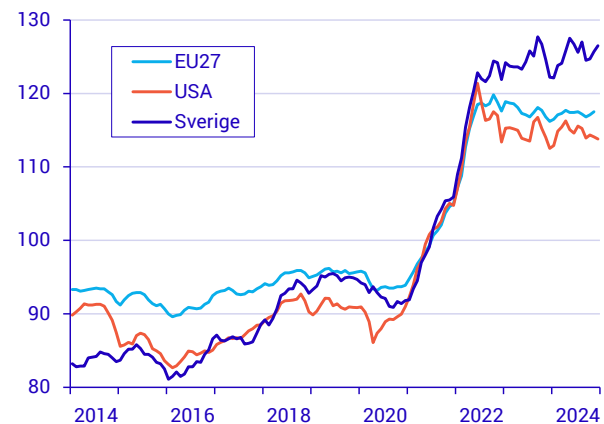

Källa: SCB, Eurostat och OECD

- Sveriges och EU:s BNP-tillväxt fortsatte stiga under fjärde kvartalet 2024.
- USA hade en lite lägre tillväxt under fjärde kvartalet än tidigare men låg fortsatt högre än både Sverige och EU som helhet.

De svenska producentpriserna går fortsatt starkt

Producentprisindex för industrin, index 2021=100

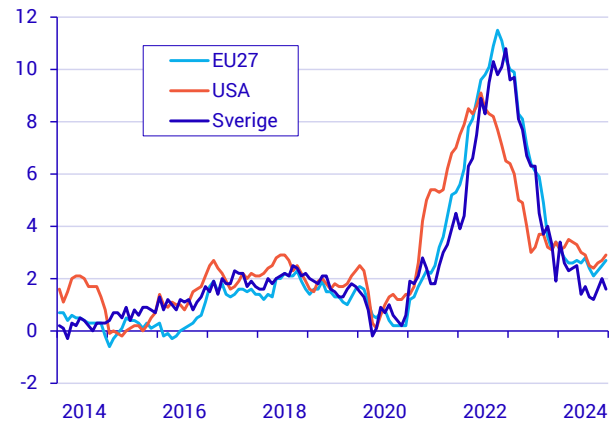

Källa: Eurostat och U.S. Bureau of Labour Statistics

- Sveriges producentpriser har ökat tre månader i rad, från oktober till december.
- USA har en svagt nedåtgående trend medan producentpriserna i EU går i sidled.

Sveriges inflation studsade ner något i december

HIKP för Sverige och EU27, KPI för USA, årsförändring i procent

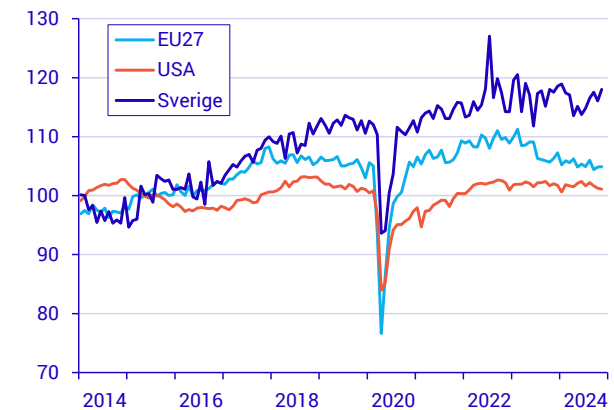

Källa: Eurostat och U.S. Bureau of Labour Statistics

- I Sverige gick inflationen ner till 1,6 procent i december, enligt HIKP.
- I EU och USA steg däremot inflationen något.
- Inflationen är fortsatt högre i EU och USA än i Sverige.

Industriproduktionen i EU minskar

Industriproduktionsindex 2015=100, säsongrensat

Källa: OECD

- Den svenska industriproduktionen som visat stora svängningar, ökade något i november.
- I EU har industriproduktionen minskat sedan hösten 2022.
- Sedan slutet av pandemin har den amerikanska produktionen, visat låg volatilitet och rört sig i sidled.

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.

Bildkällor: Omslag – Karl Hedin, Unsplash

Sidan 4 - Dilok Klaisataporn, iStock

Sidan 8 - Plattform

Sidan 14 - Comfreak, Pixabay

ISSN: 1653-3828 (Online)

URN:NBN:SE:SCB-2025-A28TI2502_pdf

Ansvarig utgivare: Petra Nilsson

Redaktion: Caroline Ahlstrand (redaktör)

Monica Andersson

Sanna Bennis

Johannes Holmberg

Frida Olsson

Kontakta oss via e-post: ekstat@scb.se

Copyright: SCB. Citera gärna, men uppge källa

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se